

Vilttriangeln

Instruktioner för sommarräkningen

Tidpunkt. Tiden för sommarräkningen börjar under det sista veckoslutet i juli och fortsätter genom hela augusti. Det är ändå önskvärt att räkningen görs i början av perioden. Triangeln kan spjälkas upp i delar så att flera grupper tillsammans gör räkningen, men hela triangeln bör ändå räknas under en och samma dag. Räkningen görs dagtid.

Resultaten returneras till forskningsinstitutet snarast efter räkningen. Returnering kan göras på webblanketten på våra hemsidor, men också då är det viktigt att originalblanketter och kartor sänds per post.

Arter som räknas. Sommarräkningen omfattar skogshönsfåglarna tjäder, orre, järpe och dalripa samt skogshare och morkulla. Dessutom bokförs alla observationer av björn: sedda djur, spår, spillning, klospår, rivna myrstackar etc.

Räkningen. Räkningen görs i tremanna grupp. Gruppen går på front med 20 meters avstånd mellan räknarna. Mittmannen svarar för orienteringen och går på triangelns i terrängen utmärkta sida. Gruppen räknar uppstötta fåglar på ett 60 meter brett huvudbälte. Varje man svarar för ett område om 10 meter på bägge sidor om gångriktningen.

Det är ofta svårt att exakt hålla avståndet till mittmannen, men det är ändå mycket viktigt att observationerna bokförs enligt avståndet från triangelns utmärkta sida. I svårbedömda fall kan det vara av nöden att stega upp avståndet från triangellinjen, så att observationerna korrekt kan knytas till huvud- eller ytterbältet. Huvudbältet omfattar alltså ett 30 meter brett område på var sida om triangellinjen. Vid räkningen bör man kontinuerligt hålla öga på avståndet till mittmannen och inventeringsbältets bredd. I öppen och lättframkomlig terräng kan man ofta gå raskt, men i tät och snårig skog bör man gå långsammare och vara särskilt uppmärksam på avståndet till triangellinjen. Observationer som görs utanför det 60 meter breda huvudbältet bokförs i blankettens högra kolumn.

Sjöar, tjärnar och åkrar på triangellinjen går man runt och då görs ingen räkning. Avsnitt av triangeln som eventuellt inte blivit räknade utmärks tydligt på kartan.

Om flera grupper räknar delar av en och samma triangel bokförs observationerna på en blankett och en kartkopia där de numreras löpande.

Bokföring av observationer. Observationerna indelas i två grupper: de som faller på det 60 meter breda huvudbältet och de som ligger utanför, och dessa bokförs i skilda kolumner på blanketten. Den exakta platsen för observationen utmärks på kartan och numreras löpande med samma nummer som på observationsblanketten. För varje observationsrad på blanketten bör alltså finnas en motsvarande nummeranteckning på kartkopian. För fullvuxna fåglar används följande symboler: ♀ = hona, ♂ = hane, ○ = könet okänt. Ungfåglar utmärks med symbolen p. Således bokförs en tjäderhona med fyra ungar enligt följande: tjäder ♀ + 4p. Om man har anledning att misstänka att kullens alla ungar inte blev observerade utmärks detta genom att sätta ungarnas antal inom parentes, t.ex. orre ♀ + (6p). I de fall då endast en del av ungarna observeras på huvudbältet antecknas kullen utgående från var honan observeras. Hos järpe och dalripa kan både tupp och hona påträffas tillsammans med ungarna och då anges detta: t.ex. järpe ♂♀ + 9p. Ibland kan könet på den fågel som leder kullen förbli okänt och då antecknas t.ex. dalripa ○ + 6p. Hos tjäder och orre deltar inte tupparna i vården av ungarna. Det händer att man stöter på kullar där man inte observerar någon fullvuxen fågel, och då antecknas t.ex. dalripa 8p.

Väderlek. Räkning bör inte göras under extrema väderleksförhållanden. Undvik kyla, hetta och kraftigt regn.